

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 40 00
F: 01 428 47 33
E: gp.mnz@gov.si
www.mnz.gov.si

Državni svet Republike Slovenije
Mitja Bervar, predsednik
Šubičeva ulica 4
1000 Ljubljana

DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	15-04-2015
Šifra:	113-01/15-5/5
Povezava:	020-10/15-150
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratika:	

Številka: 002-11/2015/7 (1322-01)
Datum: 8. 4. 2015

Zadeva: **Odgovor na vprašanje državnega svetnika, Branka Šumenjaka, obravnavano na 27. seji Državnega sveta Republike Slovenije**
Zveza: dokument, št. 213-01/15-5/, z dne 18. 3. 2015

Državni svet Republike Slovenije je na svoji 27. seji dne 18.3.2015 obravnaval in podprl vprašanje državnega svetnika Branka Šumenjaka, ki se nanaša na pristojnost in način vodenja evidence stalnega in začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji ter nadzore dejanskega stanja. Vprašanje se nanaša tudi na obstoj omejitev trajanja prijave začasnega prebivališča, način nadziranja prijav ter odgovornost posameznika za pravilno prijavo prebivališča. Iz obrazložitve vprašanja izhaja, da je stalno prebivališče pomemben podatek, od katerega so med drugim odvisna tudi izplačila posameznih socialnih transferjev, nanj je vezana obveznost občine za povračilo stroškov vrta, za ugotavljanje materialnega stanja posameznikov, za iskanje oseb zaradi sodnih postopkov in drugo. Mnogi prebivalci ostajajo stalno prijavljeni drugje, kot dejansko živijo. Pri nekaterih gre zgolj za malomarnost, pri drugih pa gre za namerno izkoriščanje ugodnosti, ki jih prinaša nepravilno prijavljeno prebivališče.

Prijavo prebivališča ureja Zakon o prijavi prebivališča¹ (v nadaljevanju: ZPPreb), ki določa prijavno - odjavno obveznost posameznikov (državljanov in tujcev). Posameznik mora prijaviti stalno prebivališče in spremembo naslova stanovanja, odjaviti stalno prebivališče, če se za stalno odseli z območja Republike Slovenije, prijaviti začasni odhod z območja Republike Slovenije, ki traja več kot tri mesece ter prijaviti in odjaviti začasno prebivališče. ZPPreb izhaja iz pravice posameznika do svobode gibanja in izbire prebivališča, opredeljene v 32. členu Ustave Republike Slovenije². Glede na ustavno določbo ZPPreb ureja vsa vprašanja v zvezi s prijavo prebivališča, tudi način in pogoje prijave in odjave stalnega in začasnega prebivališča.

Stalno prebivališče je z zakonom opredeljeno kot naselje, kjer posameznik dejansko stalno prebiva in je to naselje središče njegovih življenjskih interesov, to pa se presoja na podlagi njegovih poklicnih, ekonomskih, socialnih in drugih vezi, ki kažejo, da med posameznikom in naseljem, kjer živi, dejansko obstajajo tesne in trajne povezave. Stalno prebivališče in spremembo naslova mora posameznik prijaviti upravni enoti v osmih dneh po naselitvi ali spremembi naslova. Pravico do prebivanja na konkretnem naslovu posameznik utemelji s predložitvijo dokazila ob izvedbi prijave. Kot takšno dokazilo se šteje dokazilo o lastništvu, najemna in podnajemna pogodba ali pisno soglasje lastnika oziroma solastnikov stanovanja oziroma upravljavca nastanitvenega objekta. Dodaten pogoj za prijavo stalnega prebivališča tujca je veljavno dovoljenje za stalno prebivanje. Kadar se posameznik stalno odseli z območja Slovenije, mora svoje prebivališče v Sloveniji odjaviti.

¹ Uradni list RS, št. 59/06 – uradno prečiščeno besedilo in 111/07

² Ki med drugim določa, da se sme pravica do prostega gibanja in izbire prebivališča omejiti le z zakonom, vendar samo, če je to potrebno, da bi se zagotovil potek kazenskega postopka, da bi se preprečilo širjenje nalezljivih bolezni, se zavaroval javni red, ali če to zahtevajo interesi obrambe države.

Začasno prebivališče je vsako drugo prebivališče, kjer se posameznik zadržuje ali začasno prebiva zaradi dela, šolanja ali drugih razlogov, vendar v njem nima namena stalno prebivati. Začasno prebivališče pa morajo prijaviti tudi tujci, ki v Sloveniji prebivajo na podlagi potrdila o prijavi prebivanja oziroma dovoljenja za začasno prebivanje (torej še ne izpolnjujejo pogojev za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje). Začasno prebivališče se prijavlja za obdobje največ enega leta, z možnostjo podaljšanja. Enako kot ob prijavi stalnega prebivališča, je potrebno tudi ob prijavi začasnega prebivališča dokazovati pravico do prebivanja na naslovu.

Zaradi zagotovitve pregleda nad stanjem in gibanjem prebivalstva vodijo upravne enote (vsaka za svoje območje) in Ministrstvo za notranje zadeve (centralno) Register stalnega prebivalstva. Register stalnega prebivalstva je računalniško vodena zbirka podatkov o posameznikih, ki imajo stalno ali začasno prebivališče na območju Republike Slovenije oziroma so se stalno ali začasno, to je za več kot tri mesece, odselili iz Republike Slovenije. Register stalnega prebivalstva med drugim omogoča pregled aktualnih in prejšnjih prebivališč posameznika in pregled prijav posameznikov na določenih naslovih. Podatki vsebujejo tudi datume prijav in sprememb. Register stalnega prebivalstva je podlaga za izdajo potrdil o prebivališčih posameznikov. Do podatkov o prebivališčih posameznikov pa so upravičeni vsi, ki imajo za to ustrezno pravno podlago.

Namen Zakona o prijavi prebivališča je vodenje ažurnega Registra stalnega prebivalstva kot razvida stanja nastanitve posameznikov, na podatke o prebivališču, ki jih preko Centralnega registra prebivalstva prejemajo številni uporabniki, pa so vezane različne pravice in obveznosti posameznikov. Namen zakona je torej dosežen le v primeru, ko so posamezniki prijavljeni tam, kjer tudi dejansko prebivajo.

Prijava prebivališča, ki se izvaja na upravnih enotah, je za posameznika enostavna in ni določena kot upravni postopek. Prijava se izvede na prošnjo posameznika in se evidentira v Registru stalnega prebivalstva, pri čemer pa mora posameznik predložiti dokazilo o pravici do prebivanja na naslovu, ki ga prijavlja. Slednje zagotavlja obvladljivost prijav prebivališča, glede na število selitev in enostavnost postopka za posameznika. Posameznik lahko tako hitro uredi prijavo, po drugi strani pa predložitev dokazila zagotavlja zaščito pred nedovoljeno prijavo na nekem naslovu. Pred prijavo prebivališča upravna enota preveri, ustreznost predloženega dokazila, pravilnost naslova v registru prostorskih enot, v primeru prijave tujca pa tudi veljavnost dovoljenja za prebivanje na območju Republike Slovenije. Zaradi zagotavljanja temeljnega namena zakona je upravnemu organu dana možnost (v primeru, kadar posameznik ne predloži omenjenega dokazila ali v primeru dvoma v resničnost v prijavi navedenih podatkov), da lahko odkloni prijavo prebivališča in posameznika prijavi začasno za 60 dni oziroma za čas, dokler ne ugotovi, ali posameznik dejansko prebiva na naslovu, ki ga prijavlja, kar določa 7. člen ZPPreb. V praksi se zavrnitev prijave uporablja predvsem v tistih primerih, ko posameznik želi biti prijavljen na naslovu, kjer prebiva, vendar mu lastnik soglasja za prijavo noče podati. Tako se zagotavlja evidentiranje dejanskega stanja, kljub osnovnim formalnostim postopka. Ob tem organ nima diskrecije glede odločanja o odklonitvi prijave, temveč točno zakonsko napotilo, da to stori v vseh primerih nepredložitve dokazila, če posameznik na naslovu dejansko prebiva.

V primeru, da posameznik opusti svojo prijavno - odjavno obveznost, se ažuriranje podatkov o stalnih prebivališčih (za tujce tudi o začasnih prebivališčih) izvaja preko tako imenovanega instituta ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča, ki ga določa 8. člen ZPPreb.

Če pristojni organ podvomi, da posameznik stalno prebiva na naslovu, kjer je prijavil stalno prebivališče, oziroma je obveščen, da tam ne prebiva stalno, po uradni dolžnosti uvede postopek za ugotavljanje dejanskega stalnega prebivališča. Ta postopek uvede tudi v primeru, če se je posameznik za stalno odselil z območja Republike Slovenije, ali če nima prijavljenega stalnega prebivališča, čeprav v Republiki Sloveniji dejansko živi.

Ko z zaslišanjem stranke in prič ter s pridobitvijo drugih verodostojnih dokazov nesporno ugotovi dejansko stalno prebivališče posameznika, izda odločbo o prijavi novega stalnega prebivališča oziroma o odjavi stalnega prebivališča v primeru stalne odselitve z območja Republike Slovenije. Na podlagi dokončne odločbe vpiše v register stalnega prebivalstva novo stalno prebivališče, oziroma odjavi stalno prebivališče v primeru stalne odselitve z območja

Republike Slovenije. Dokončna odločba velja kot potrdilo o prijavi oziroma odjavi stalnega prebivališča.

Če posameznik nima prijavljenega stalnega prebivališča, po določbah zakona pa ga tudi ni mogoče prijaviti, se za njegovo stalno prebivališče šteje naslov organa ali organizacije, kjer dobiva pomoč v materialni obliki, če na območju pristojnega organa tudi dejansko živi. Gre za tako imenovano "zakonsko prebivališče", ki ima fiktivno naravo, posamezniku pa omogoča izvrševanje pravic, vezanih na določen naslov stalnega prebivališča.

Če pristojni organ v postopku ne more ugotoviti, kje posameznik dejansko prebiva, prav tako pa mu ne more določiti "zakonskega prebivališča", ga na podlagi dokončne odločbe iz registra stalnega prebivalstva izbriše.

Kljub možnosti upravne enote, da prebivališče posameznika ugotavlja v postopku, pa je prijavno – odjavna dolžnost primarno na državljanu. ZPPreb zato v 25. členu določa globo v višini od 400 do 1.200 eurov za prekršek, ki ga stori fizična oseba, ki v predpisanem roku ne prijavi stalnega prebivališča ali spremembe naslova stanovanja ali ne odjavi stalnega prebivališča. Naloge prekrškovnega organa za navedeno kršitev opravlja Inšpektorat Republike Slovenije za notranje zadeve.

S spoštovanjem,

mag. Vesna Čerkos Žnidar
ministrica

Poslano:
- naslovniku - elektronsko

